

«El Dret pot ajudar en la campanya de la vacunació»

El diumenge 28 de març de 2021 va sortir publicada l'entrevista que el diari Segre va fer al professor César Cierco. Li van preguntar el seu parer sobre la voluntarietat i les campanyes de vacunació i, en concret, sobre la vacuna de la covid i les recents notícies sobre una suposada vacunació obligatòria a Galícia sota pena de sanció. Són preferibles altres sistemes per fomentar la vacunació, com la recomanació o els *nudges*. Alhora ha aclarit quin és el paper dels jutges quan se'ls demana que intervinguin en processos relacionats amb les vacunes: protegir el millor interès dels menors o persones amb discapacitat.

Enllaç a l'entrevista:

- [El dret pot ajudar en la campanya de la vacunació \[](#)

https://www.segre.com/noticies/lleida/2021/03/28/dret_pot_ajudar_la_campanya_la_vacunacio_129883_11
] (*Segre*, 28/03/21)

Altres:

- ["Voluntàries, però imprescindibles" \[](#)
[/sites/DretAdministratiu/es/voluntaries_pero_imprescindibles_129905_1118.html \]](#) (*Segre*, 28/03/21)

Descargar imagen

«El Dret pot ajudar en la campanya de la vacunació»

César Cierco

Aquest jurista explica que la majoria de països consideren que la vacuna anti-Covid és voluntària, però els jutges han de pronunciar-se de vegades amb menors o discapacitats pensant en la salut individual d'aquestes persones

JOSEP GRAU
Vacunar-se contra la Covid no és obligatori. Tanmateix, Galícia ha modificat la seva llei de salut per considerar una infracció la negativa injustificada. Com ho veu?

L'estratègia de vacunació és molt clara en aquest punt: l'assenyalar en la voluntarietat i en la presència pública de les vacunes, la qual cosa ens porta al cànon de la recomanació. És una estratègia comuna, forjada al si del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, que és un òrgan de col·laboració en el qual, a més del ministeri de Sanitat, estan representats totes les comunitats autònomes. Per això mateix, un carer de paradigma, és a dir, saltar a un escenari d'obligatorietat general, exigiria, segons la meua opinió, un acord de signe contrari d'aquest Consell Interterritorial. Una qüestió diferent és l'eventual aparició de brots puntuals particularment grossos que obliguessin una administració autonòmica a declarar l'obligatorietat de la vacunació i l'incumpliment de la qual pogués desencadenar la imposició d'una sanció administrativa, en aplicació de la Llei General de Sanitat Pública o de la legislació autonòmica corresponent, com seria el cas de la recent reforma de la llei de salut a Galícia.

En problemes es planteja en l'horari d'emetre consentiment a favor o en contra de vacunar menors o discapacitats?

L'administració de la vacuna requereix el consentiment previ i informada de la persona que serà vacunada. Ara bé, hi ha persones (en dels menors d'edat) que no són capaces de comprendre l'abast de la intervenció o de les persones grans privades de forma temporal o permanent de la capacitat de decidir com a conseqüència d'una malaltia mental o d'un discapacitat intel·lectual que no poden consentir per si mateixos i el seu consentiment, per tant, s'ha de fer mitjançant representació. En aquests casos, el representant ha d'actuar sempre guiat pel que ha de resultar millor per a la salut individual de la persona a la qual representa, i és en aquest punt on poden sorgir dubtes o tensions que acabin provocant la necessitat que sigui un jutge el que decideixi si convé més la vacunació pensant estrictament en termes de salut individual d'aquesta persona en concret.

S'ha d'autoritzar judicialment la intervenció mèdica forçada per raons de salut pública per protegir grups vulnerables?

La vacunació forçada a causa de salut pública -per protegir els altres davant del risc de contagi- apareix reservada en casos excepcionals, situacions en les quals hi ha una raó sanitària urgent o de necessitat que obliga a actuar amb les potestats micicatives que té l'administració, i sempre sota la supervisió judicial. El cas que s'utilitza com a referent és el que va tenir lloc l'any 2010 a Granada, en el qual, davant d'un brot de zànnar, la Junta d'Andalusia, després de constatar la falta de col·laboració i fins i tot la negativa d'alguns pares, va decidir substar l'auxili de la Justícia, cosa que va donar lloc al fet que un jutjat contenciós administratiu autoritzés la vacunació de trenta-cinc nens per controlar el brot.

Un jutge de Lleida va obligar la direcció d'una residència a autoritzar la vacunació d'un resident que no podia decidir per si mateix. La direcció havia al·legat que no volia responsabilitzar-se de possibles seqüeles.

S'han dictat interlocutoris judicials similars en altres llocs (Santago de Compostela, Sevilla, Granada, Lugo, i en les quals s'ha autoritzat la vacunació de residents en centres geriàtrics que no podien consentir per si mateixos i que tenien familiars o representants que rebutjaven la vacunació per diferents motius. No sempre, en

Es pot utilitzar la Llei orgànica de Mesures Especials del 1986 per imposar la vacunació forçada?

És molt important entendre que les fórmules que el Dret pot proporcionar a l'hora de dissenyar una política de vacunació són moltes i adients, a més a més, un gran nombre de precisions. Un de la vacunació obligatòria és, en abstracte, compatible amb les llibertats individuals quan aquesta vacunació busca una finalitat d'interès general que acostuma a identificar-se amb la immunitat de grup, és a dir, amb aconseguir i mantenir una taxa de vacunació cap de bloquejar la transmissió epidèmica d'una malaltia. Però aquesta és només una opció entre moltes i no està exempta de complicacions, especialment a l'hora de dissenyar una reacció preceptiva i efectiva davant de l'incumpliment. A banda de l'obligació, hi ha altres fórmules. Les més conegudes són la recomanació -que al seu torn pot articular-se de moltes maneres, incloent-hi el nudging- i l'ús de la vacunació condicional.

En què consisteix?

En l'utilització de la vacunació a la manera de requisit o pressupost que condicionarà o farà més senzilla una determinada utilitat o benefici que es pretén aconseguir a un lloc, gaudir d'un servei, exercir una activitat professional, viatjar, etcètera. El Dret ofereix moltes alternatives. Escollir-ne una depèn després bàsicament de l'estratègia i, per tant, de molts factors. A més, no necessàriament s'ha d'utilitzar només una fórmula, poden combinar-se entre si, sempre que es mantingui l'harmonia del conjunt. En l'actual pandèmia, s'ha considerat estratègicament millor, en el que cosa és una tendència general a tot el món, utilitzar el model recomanat. Aquest model pot reforçar-se mitjançant estímuls, com assenyala. Si calgués fer un gir més fort cap a una política de vacunació obligatòria general, podria utilitzar-se la Llei orgànica de mesures especials en matèria de salut pública del 1986 com a eina legal per fer-ho. No seria, per tant, un problema d'habilitació legal, però sí que caldria ser conscient que aquesta llei és molt poc detallada i s'origina molts problemes a l'hora de concretar exactament el contingut i el funcionament d'aquesta obligatorietat.